

Lopovi sakrili više od 700 vozila

Ono što diktira vrstu otuđenja automobila jeste potražnja, kaže istražitelj MUP-a KS-a za Oslobođenje

Razgovarala: **AMRA BRKIĆ-ČEKIĆ**

Senmir Podgorica, istražitelj u Odjelu za imovinske delikte MUP-a KS-a, za Oslobođenje govori o krađi vozila na području KS-a, automobilima koji su najčešće na meti lopova, zbog čega su tri sarajevske općine na udaru automafijaša, alatu koji koriste u svom poslu...

Koliko vozila je ukradeno ove godine, a koliko u istom periodu prošle godine?

- Od januara do maja prošle godine je izvršeno 170 krivičnih djela teške krađe motornih vozila, dok je u istom periodu ove počinjeno 128, što je manje za 42 krivična djela.

Može li se reći da automafijaši trenutno miruju?

- Prije bih rekao da je to rezultat preventivnog i represivnog djelovanja policijskih službenika.

Potražnja

O njihovom statusu mirovanja ili izbjegavanja vršenja krivičnih djela

je teško govoriti. Više je to rezultat rada MUP-a KS-a i drugih policijskih agencija te nadležnih tužilaštava. Posebno je značajna saradnja sa **SIPA**, te MUP-om RS-a. Pojačano je prisustvo i pripadnika policije na ulicama, pa je i to jedan od razloga.

Koja su vozila najčešće na meti kradljivaca?

- Najčešće su to WV, BMW, Renault... a postoje i marke vozila

U KS-u su na udaru gradske općine i to Novi Grad, Stari Grad i Centar.

Manje se krađe na području Ilidže, Vogošće... Razlog za to je blizina Istočnog Sarajeva

koja se skoro nikako ne krađu. Ono što diktira vrstu otuđenja vozila jeste potražnja. Treba gledati koja se vozila najčešće traže u tom kriminalnom miljeu. Za sada su na području Balkana najzastupljenija ova koja smo nabrojali.

Recimo, u Engleskoj i Francuskoj kriminalcima su zanimljivija druga vozila. Jedan od faktora koji je važan je i nabavka alata za krađu automobila, tzv. dekoderi. To su uređaji koji vrše zaobilaznja imobilizatora kod vozila. Pomoću tog dekodera zaobilazi se taj uređaj i nije potreban nikakav kod ključa da bi se automobil startovao.

Je li lopovima dovoljan taj deko-der da bi ukrali vozilo?

- Moramo razlikovati dvije vrste načina izvršenja tog krivičnog djela. Da li je organizovano ili se radi o pojedinačnom izvršenju djela. Kada se radi o tom pojedinačnom, obično su to motorna vozila koja

Niko ne može zadržati predmet izvršenja krivičnog djela, kaže Podgorica

nemaju veliku vrijednost. Tu ne trebaju posebni alati. Recimo za golf dvojku nije potreban poseban alat. Dovoljno je da se nabavi tzv. sirovi ključ koji lomi brave jer ta vozila nemaju zaštitu. Skupocjena vozila, recimo, imaju tu specijalnu fabričku zaštitu i njih krađu obično organizovane grupe. Te grupe, uglavnom, imaju utvrđen redoslijed rada. Od obilaska terena, lokacije gdje će se vršiti krađa vozila, dolaska na te lokacije sa prethodno ukradenim vozilima, tačno podijeljenih uloga... Jedna osoba obično obavlja krađu, dok druga ostaje u vozilu. Treća osoba obezbjeđuje lokacije. Oni najčešće maskiraju svoja lica kako im se ne bi utvrdio identitet i koriste najčešće vatreno oružje. Često pokazuju beskrupuloznost u izvršenju krivičnog djela. To je zabrinjavajuće i pokušavamo na sve moguće načine da ih pronađemo i uhapsimo, a potom i sankcionišemo i privedemo licu pravde.

Koliko se vozila godišnje ukrade?

- Recimo, prije dvije godine smo evidentirali 554 krivična djela teške krađe motornih vozila, dok je u godini poslije zabilježeno njih 437. Znači, u opadanju je izvršenje ovakvih krivičnih djela. Traga se, dakle, za ukupno 735.

Koliko je grupa koje se bave krađom vozila "razbijeno"?

- Radi se o većem broju osoba i ja ih ne bih generalizirao. Rekao bih da ih je najviše iz Istočnog Sarajeva, ali imamo organizovanih grupa i sa područja Kantona Sarajevo. Veliki dio njih je procesuiran i radi se o povratnicima. Kada je kriminal u pitanju, nema nikakvih razlika, granica, postoji samo jedna stvar, a to je zajednički interes, odnosno stjecanje protivpravne imovinske koristi.

Gdje automafijaši najčešće "rade"?

- U KS-u su na udaru gradske općine i to Novi Grad, Stari Grad i Centar.

Manje se krađe na području Ilidže, Vogošće, Ilijaša...

To što se više krađe u općini Centar nego u Vogošći najčešće ima veze sa putnom komunikacijom, odnosno blizinom općine sa Istočnim Sarajevom.

Otkup

Najčešće se ukradena vozila nakon krađe nalaze tamo, u Istočnom Sarajevu. Kriju ih u garažama, na parkinzima ili u napuštenim objektima. Nakon što ukradu vozilo lopovi uglavnom zovu vlasnike na ime povrata vozila. Nude im zanovčani otkup da vrate vozilo. U posljednje vrijeme nemamo veliki broj prijavljenih iznuda. Mnogo manje vlasnike zovu nego prije.

U velikom broju slučajeva rastavljaju vozila i dijelove prodaju i najveći profiteri su vlasnici ili korisnici otpada koji otkupljuju ta vozila. Kriminalci im te dijelove prodaju po znatno nižim cijenama. Česta su i krivotvorenja motornog vozila i prpratne dokumentacije.

Koliko je to teško otkriti običnom kupcu?

- Vrlo teško. Savjesni građanin ne bi smio biti pod bilo kakvim sankcijama ukoliko se desi da kupi ukradeno vozilo. Vrlo često kriminalci krivotvore broj šasije. Na prvu ne možete prepoznati da li je vozilo ukradeno ili ne. Krećete od sumnje. Od osobe koja prodaje automobil, od papira, detalja na vozilu... Obično kad kriminalac uradi ključ, taj ključ ne može otvoriti originalnu bravu od prtljažnika. Policija obavlja svoje provjere, ali građani veoma teško. Takav kupljeni automobil se oduzima i to građanima teško pada, ali zakon je takav. Niko ne može zadržati predmet izvršenja krivičnog djela.